

د خوان نسل فکری روزنه

خوانان د غرب تر فکري يرغل لاندې
(بیا ارتداد دی خو ابوبکر رضي الله عنه نشته!)
د اسلامي نړۍ ستر مفکر او مبارز شخصیت مقاله

ليکوال: امام سيد ابوالحسن علي ندوي رحمه الله
ژباړه: ابومعاذ

Download from: aghalibrary.com

د ژباړن سرريزه

الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على سيد الانبياء محمد وعلى اله واصحابه اجمعين

په كومه نړۍ كې چې ژوند كوو، د حق او باطل د جگړو ډگر دی او د ادم عليه السلام له پيدايښت څخه تر ننه پورې د حق او باطل همدا جگړه روانه ده، د حزب الرحمن او حزب الشيطان دغه جگړه يوه ډيره اوږده او تاريخي پس منظر لري، چې د يوې زمانې او ځای پورې خاص نه دی، په هر ځای او هر وخت كې په مختلفو طريقو، شكلونو، لارو چارو او وسايلو تر ننه پورې روانه ده او تر قيامته به روان وي، مگر په هره زمانه كې د جگړې شكل او طرز عمل بدلېږي.

كه چېرې د تاريخ پاڼو ته خیر شوو، نو ټول حقايق به راڅرگند شي، كله ظالمو، جابرو، باغي او طاغي پادشاهانو خلك د باطلې شرکې او كفرې عقيدو منلو ته مجبوروي او كله هم د شيطان لښكريانو د وژونكو، ذروي او كيمياوي اسلحو په واسطه ملتونه او قومونه تر يرغل لاندې نيسي او خپل باطل او شيطاني عقيدې پر هغوي تحميلوي او د نه منلو په صورت كې يې ژوندي تر خاورې لاندې ښخوي.

له پېړيو راهيسي، د ابليس لښكريان همدې ټكي ته متوجه وو، چې يو ملت له حقي عقيدې نه د جگړو او وژنو له لارې اړولو سره د هغوي دښمني نور هم زياتوي او په مقابل كې يې پاڅون كولو ته هڅوي، بلكه مسلمانان نور هم په خپلو عقيدو كلكوي.

له همدې امله (نوی استعمار) د (زور استعمار) ځای ونيوه او گرمه جگړه په سره جگړه بدله شوه، پخواني تگلارې، فکرونه، پلانونه او پرگرامونه بدل شول او يوه نوی بڼه يې غوره کړه، چې دا يې تر ټولو خطرناکه او دردونکی دور پيل شو، دغه نوی ارتداد هر کور، هر کلي، هر دفتر او هر فرد ته ورسيد.

قاضي اکبر اله ابادي د هند له مشهورو شاعرانو او د غربي تمدن له سختو دښمنانو او انتقاديانو څخه دی، هغه په خپل يو انتقادي شعر كې وايي:

(كه فرعون د بني اسرائيلو د ماشومانو وژلو پر ځای تربيتي او تعليمي مركزونه ودان كړی وای او د خپلو فكري انحرافاتو له لارې د هغوي ذهنونه وينځلی وای، كيدای شي، داسې بدنامه شوی نه و، مگر داسې څوك نه و، چې هغې بيچاره ته دا فكر ورکړی وای).

هو درنو لوستونكو! د اسلام د دښمنانو د همدې كفرې تبليغاتو له امله خوانان متاثره شول او له خپلو اسلامي قوانينو څخه يې بغاوت وكړ، په اكثر و اسلامي هيوادونو كې دغه پټ بشر دښمنه شيطاني ډله د خپلو عصري او ارتباطي وسايلو لکه تلویزيون، راډيو، مطبوعات، رسنيو، فكر زيښتونكو كتابونو او سينماگانو له لارې خوانان له اسلام څخه بېگانه او بالمقابل بېرته يې د اسلام او قران دښمني لپاره راپاخول، تر دې چې ځينو ناپوهو، جاهلو او د غرب په اشارو نڅاگرو خوانانو په ښكاره وويل: چې زموږ د وروسته پاتې والي لوی لامل قران وو، چې موږ يې له متمدني نړۍ نه وروسته كړی يو (العياذبالله).

په ډير افسوس دغه لويه دردونكې او بوږنونكې پېښه په كراړه د كورنيو، مشرانو، پوهانو او علماؤ د بې باكي او عدم مسؤليت له امله په خلكو كې ريښې وزغولې او فکرونه يې يرغمال كړل، ددې خبرې د لا ثبوت لپاره لوی دليل د اسلامي هيوادونو پر چوكيو ناستو فاسده، ناپوهه او غرب خپلي واكمنان او مشران دي، چې د مسلمانانو په كورنيو كې زيږيدلي دي او ظاهرا نومونه هم پرې اسلامي ايښودل شوي دي، مگر ستونزه داده چې دوي د عربي افكارو، منحرفو او بې دينو مكاتبو او نصابونو په غېږه كې روزل شوي دي، هيڅكله د خير او ښيگڼې تمه ترې نشي كيداى، ددوي ټول كوښښونه، پروگرامونه او پلانونه د مسلمانانو كمزوري كول او د اسلامي او قراني تعليماتو لمنځه وړل دي.

ايا تاسې فكر كړى دى، چې مصطفى كمال، داؤد خان، نورمحمد تركي، حفيظ الله امين، محمد رضا پهلوي ايران، نورالدين كيانوري او داسې نور څوك وو؟ كوم جنايات يې په اسلامي هيوادونو كې ترسره كړل؟ د چا لخوا راوستل شوي وو؟ ايا دوي د مسلمانو ميندو په شيدو او د مسلمانانو پلارانو په سرمايه رالوى شوي نه وو؟! نو بيا ولې د اسلام او مسلمانانو تر ټولو لوی دښمنان شول او مسلمنه امت ته تر ټولو لوی غوزارونه همدوي وركړل؟

رښتيا هم چې دا يو نوی ارتداد وو، چې زمونږ اكثره ناپوهه او له اسلامه لری پاتې شوي خوانان يې له خپلې ستونې تير كړل، نو بيا ددې انحراف او ارتداد وچي، عوامل او د مخنيوي لارې چارې په كوم ځای كې ولټوو او څرنگه په مقابل كې يې مبارزه وكړ؟

دغه کوچني او محدودې ورقې مگر په معنوي لحاظ لوی كتاب چې ستاسې په لاسونو كې دى، د اسلامي نړۍ د ستر مفكر، معاصر مبارز او ليكوال په قلم ليكل

شوي مقاله ده، دا له هغو سلگونو مقالو څخه ده، چې استاد (سيد ابوالحسن علي ندوي رحمه الله) په ډير جالب انداز سره ددې درونکې ارتدادي حالت په اړه يې ليکلي او په لنډه توگه يې د خلاصون او مخنيوي لارې چارې هم راڅرگندې کړې دي.

همدارنگه موږ پوهيږو، چې ننې استعماري او استکباري نړۍ د ځوانانو فکرونه څومره مخدوش او مسموم کړي او د اسلام په اړه يې څومره کرکه زياته کړې او څومره يې پر افکارو او ذهنونو واکمني لري؟ د ځوانانو او ديني علماؤ ترمنځ يې څومره فاصله پيدا کړې او هغوي يې له اسلامي مراکزو، جوماتونو او ټولنو څخه لرې کړې او دين يې ورته کمزور بڼه کاره کړې، خپلو دې شومو اهدافو ته د رسيدو لپاره ځوانان په اخلاقي فساد، مبتذل او عرياني خپرونو، فحاشيو، مخدره موادو او جناياتو کې اخته کوي، په همدې ترتيب له اسلام سره يې اړيکې پري کوي او په خپله غيږه کې تر خپل تربيت او نصاب لاندې يې په خپله خوښه روزي او بيا يې د متفکرينو، روڼ اندو او پوهانو په نومونو يې اسلامي هيوادونو ته مهر شوي راستوي او زموږ هغه قيمتي او له کلونو راهيسي کرل شوي نيالگي چې په راتلونکې لنډه موده کې يې په ميوو نيولو پيل کاوه، د غرب په غيږه کې پريوت، اوس زما ورور، زما ځوي او زما هيواد وال زما پر خلاف کاروي، په هر ځای کې مسلمانان د همدوي په لاس ټکول کيږي او خپل کيږي، د غرب همدا روزل شوي توکم، په اسلامي هيوادونو کې هغه نارواوې، ظلمونه او جنايات وکړل، چې قلم يې په ليکلو او ژبه يې په ويلو شرميږي، تر ټولو وړاندې دغه ارتداد چې له خپل کور او کلي څخه ورک نشي او دې مجرمينو ته عبرتناکه سزا ورنکړل شي دا لړۍ به همداسې روانه وي، الله مه کره ټوله اسلامي نړۍ به راگير کړي، چې بيا به يې هيڅ د خلاصون لاره نه وي.

له همدې امله ټولو علماؤ، پوهانو او دردمنو مسلمانانو ته وایم، اوس هم د مخنيوي او خلاصون لارې شته، لازمه ده چې د غرب استعماري او استکباري لوري هر وخت تر دقيقې څارنې او مطالعې لاندې ونيسو او په مقابل کې يې پاڅون وکړو او پريکنده اعلان وکړو، چې (انا براً منکم و مما تعبدون من دون الله کفرنا بکم و بدأ بيننا و بينکم العداوة والبغضاء ابدأ حتى تؤمنوا بالله وحده)

موږ له تاسو او له هغو خدايانو څخه چې تاسې يې له الله تعالی څخه پرته عبادت کوئ بيزاره يو، موږ په تاسې کفر (انکار) کړی، زموږ او تاسې تر منځ دېمني

او بغض د تل لپاره شروع شوه، (دا دینمني به تر هغه روانه وي) چې تاسې په یو الله عز وجل ایمان راوړئ.

کوم غفلت چې وړاندې له مورڅخه شوی پر هغې باید پېښمانه او سر له ننه لاس په کار شوو او زموږ اسلامي دعوتگرانو ته لازمه ده، چې بیرته خپل ډگر ته راوځي او شپه ورځ په دې کوښښ وکړو، چې څنگه خپل مخکیني برم او شوکت لاسته راوړو؟ او یو ځل بیا په تل ابیض، اقصی، اندلس او قرطبی باندې خپل بیرغونه رپانده کړو، د روم، فارس او اروپا نړیوال تړونونه مات او سازمانونه یې له خاورو سره خاوری کړو، غرب او د غرب لاسپوڅو ته دا ثابته کړو، چې اوس هم د صلاح الدین ایوبي، طارق بن زیاد، محمد بن قاسم او سلطان محمد الفاتح ویني په مونږ کې چلیري او هماغه احساس مو په زړه کې دي، هیڅکله به د هغوي تورې زنگ وهلو پرینږدو، الحمدلله اوس هم د هغوي له تورو ویني څاڅي او مونږ ته دا الهام راکوي، چې پاڅه او د خپلو نیکونو په پل باندې قدم کړیده او نړۍ د ځان تابع کړه.

په دې لاره کې به یواځې مرسته له خپل ذوالجلال رب څخه غواړئ، ځکه هغه یواځینې ذات دی، چې خپلو مخلصو، ایماندارو او متقي بندگانو سره مرسته کوي او هماغه ذات رحیم، کریم او مهربانه دی.

دغه مقاله د اسلامي پوهانو پر ذهنونو ژور تاثیر کړی او د هغوي فکرونه یې ددې حالاتو په وړاندې راپارولې دي، د نوي نسل د فکرونو د راژوندي کولو په لاره کې ډیر مؤثر تمام شوی دی، اگر که دغه رساله مخکې ډیرو ژبو ته ژباړل شوی دی، نو دا چې دغه رساله ډیره مهمه او اوسنیو حالاتو سره سم لیکل شوی دی، نو موږ هم وغوښتل تر څو خپل ځوان نسل چې د غرب د بې شمیرو پلانونو او تبلیغاتو له امله یې ذهنونه کنګل شوي دي، دغه رساله وړاندې کړه او خپله مورنې ژبې ته مو وژباړله تر څو ګټه یې تولو ته عامه شي او ځان له دې ارتداده خلاص کړي.

په اخره کې یادونه کوم، چې گرانو لوستونکیو! که په دې کتاب کې کومه تیروتنه مو تر سترگو شوه، هغه به زما عاجز لخوا وي، لیکوال ترې پاک دی.

په اخره كې ددې كتاب محترم ليكوال، ژباړن، خپرونكي او نورو مسلمانانو ته رسوونكي لپاره د الله عزوجل له دربار څخه په دنيا او اخرت كې د نيكم رغيو، برياليتوبونو او خوشحاليو غوښتونكي يم.

جزاكم الله خيرا احسن الجزاء

ستاسې ورور ابومعاذ

د ژباړې پاى، ۱۴۳۶ هجري كال

د رمضان المبارک مياشت لسمه.

خراسان

د ليكوال سرريزه

كومه مقاله چې ستاسې په لاس كې ده، د لومړي ځل لپاره د (رده جديده) (نوى ارتداد) تر نامه لاندې په (المسلمون) مجله كې خپره شوه، چې بيا د (رده ولا ابابكر لها) (هماغه ارتداد دى خو ابوبكر ورته نشته) تر عنوان لاندې ډير زيات چاپ او خپور شو او د ډيرو ورځپاڼو او مجلو ډيرې پاڼې همدې موضوع ته ځانگړې شوي وو او د لوستونكي پام يې ځانته را واړوه او د هغوي د توجه وړ وگرځيد.

دغه رساله زما له ډيرو خپاره شويو ليكنو څخه دى، كيداى شي چې ددې ډير چاپيدلو او د ډيرو نيكانو او د اسلامي نړۍ پوهانو د پام وړ گرځيدو وجه به دا وي، چې دغه مقاله په حقيقت كې د اسلامي نړۍ حالات او په ځانگړي توگه نوي نسل تر څيرني او تحقيق لاندې نيولې دى او د هغوي د كمزورتيا او وروسته پاتې كيدو اصلي لاملونه راڅپړلي او ښكاره كړي دي، دا سمه ده چې كه ليكنې همداسې بڼه ولري، نو واقعا چې د زرونو او فكونو د استقبال وړ گرځي، ډيري پوه او فكري خلك ورته بڼه راغلاست وايي، ښه وړاندې ورته انتظار كاوه او اوس يو داسې څيز لاسته راوړي دى، چې د ددوي د احساساتو او عواطفو ترجماني كوي

له هر څه وړاندې بايد يادونه وكړو، چې ددې فكر بنسټگر په كراچي كې (داكتور رفيع الدين) د (اقبال اكاډمي) مشر و،

ښاغلى رفيع الدين پخپل كتاب (قران او عصري علوم) كې نوى او بې مثاله ارتداد ته اشاره كړى، چې نوى او ځوان نسل ته لوى خطر دى او دوي د غرب دې فكري يرغل په وړاندې له ماتې سره مخ دي. دغه نوى ارتداد له ټولو هغو وړاندنيو

عقيدوي ارتدادونو څخه ډير توپير لري او دومره پراخه او وسيع دى، چې د اسلام او مسلمانانو راتلونكى ته هم ننګوونكى دى.

د ډاكټر رفيع الدين دغه څرګندونې مونږ ته يو نوى فكر راکړ، چې په پايله كې يې دى ليكنې ته اړ كړم، ددې مقالې په ليكلو كې مې دومره زيار نه دى ګاللى، څه چې مې په ذهن كې و، هغه مې قلم ته وسپاره، ددې مقالې له خپرېدو سره ځينې مخلص ملګري غوښتنه وكړه، تر څو د كتابونو د خپرولو او چاپولو لپاره يو علمي مركز پرانيزي، ترڅو له دې لارې ددې مقالې غږ ته مثبت ځواب ووايي، د همدې فكر په اساس د هند په لكهنو ښار كې په ۱۳۷۸ هـ كال كې (د اسلامي تحقيقاتو او څېړونو) په نوم يو مركز تاسيس شو، چې يواځينې موخه يې په اسانه او روانه ژبه د هغو اسلامي او علمي مطالبو ليكل او وړاندې كول و، چې ځوان نسل او روښنفكره وګړي خپل فكري مشكلات پرې حل كړي او هغوي د غرب د خطرناكو زهرجنو څپو په مقابل كې ساتنه وكړي.

د الله تعالى ډير زيات شكر اداء كوم، چې ددې علمي ادارې له لارې په عربي، اردو، انگليسي او هندي ژبو ډير زيات علمي كتابونه او مقالې خپاره شوي دي، چې له هغوي څخه ډير په زړه پورې اثار په پښتو فارسي او تركي ژبو هم ژباړل شوي دي، تر څو د هرې ژبې مسلمانان ترې ګټه پورته كړي، چې اوس ددې مقالې نوى ګڼه د محترمو لوستونكو خدمت ته وړاندې كيږي، ليكوال اجازه وركوي، چې دا كتاب د نړۍ په هره برخه او هره ژبه كې خپور شي او ټول مسلمانان ترې برخمن.

(فرب مبلغ او عى من سامع).

سيد ابوالحسن علي حسيني الندوي
د ندوة العلماء د نشریاتو او تحقيقاتو مركز
۱۳۹۴ رجب ۱۷ هند

نوي ارتداد

اسلامي تاريخ د ارتداد مختلفي پيښي او واقعات ليدلي، چې تر ټولو لوی او دردونکی پيښه يې د رسول الله صلی الله عليه وسلم له وفات سره جوخت د ځينو عربي قبيلو ارتداد وو، چې د خليفة الرسول ابوبکر صديق رضي الله عنه په فولادي عزم او ايماني ولولو يې په لومړيو ورځو کې له سر پورته کولو سره لمنځه ولاړ.

دويمه پيښه په اسپانيا (اندلس) کې رامنځته شو، وروسته له هغې چې مسلمانان له خپلو کورونو څخه وويستل شول او ډير زيات خلک عيسويت دين منلو ته اړ ويستل شول، له همدې امله کوم هيوادونه چې د مسيحيت تر واک لاندې و، د عيسوي دعوتگرو لپاره د تبليغاتو او فعاليتونو ته لاره پرانيسته، له دې پرته داسې پيښې هم شوي، چې ځينې ناپوهه او بي همته مسلمانان په هندوستان کې له دين اسلام نه واوښتل او کفر يې غوره کړ، مگر داسې پيښې ډيرې کمې رامنځته شوي دي، که په اسپانيه کې دا ارتداد پر ځای پرېږدو، نو د تاريخ پوهانو له څرگندونو څخه دا دعوه کولای شو، چې اسلامي تاريخ داسې يو ارتداد له دې وړاندې ليدلې نه دی.

د دې ارتدادونو په وړاندې اسلامي ټولنه څه عکس العمل وښودل؟

هر کله چې داسې پيښې رامنځته کيدلې، نو د مسلمانانو لخوا له دوه ډول عکس العمل سره مخ کيده.

۱: د نفرت او بيزاری څرگندول.

۲- د اړيکو پری کول:

څوک چې له دين څخه اوښته، مسلمانانو به يې ډير سخت و غندل او له هغه څخه به يې برانت او بيزاری څرگندوله، چې له دې سره به پر هغه د ژوند کړی راتنگه شوه او د ټولو خپلوانو اړيکي به ورسره پری شوی، ګواکي د ارتداد معنی دا وه، چې نوموړی سړی له یوی ټولني څخه بلې ټولني اوړيدلې، نو ځکه د هغه کورنی له مرتد سره ملګرتوب، خپلوي او د وراثت ټولي اړيکي به يې ورسره پری کولی، هر کله به چې د ارتداد لړی زياتيده، نو د دواړه مذاهبو د پيروانو ترمنځ نښتي او جګړی هم رامنځته کيدی او په مسلمانانو کې د مبارزې او مقاومت روحیه راژوندي کيده، کله چې په ځينو اسلامي هيوادونو کې داسې پيښې کيدی، نو د هغه هيواد علماء، ليکوالان او دعوتگران به د مبارزې ډګر راوړاندی شول، د هغې پيښې عوامل به يې د اسلام د اصولو برابر وڅيرل او د هغه کس د مجازاتو غوښتنه به يې وکړه، نو له دې لارې به د ارتداد مخه يې ونيول.

اسلامي ټولنه د ارتداد له دې پيښو سره ډير زيانمن کې ده، داسې برېښيده چې د بغض او غوسې څپې د اسلامي ټولني بنسټونه او اساسات خوزولي دی، پر دې

حالاتو نه یواځې د فکر او پوهې خاوندان ډیر غمجن وو، بلکې عام مسلمانان هم له دې ناخوالو څخه زوریدل.

هو! دا و ددې پیښو په وړاندې د اسلامي ټولنو او عامو مسلمانانو غبرگون، چې ټول مسلمانان یې دردولي وو، په داسې حال کې چې د ارتداد پیښې په عمومي توګه دومره زیات نه وو، چې د خلکو پر ژوند باندې مستقیماً اغیزې وکړي، بلکې کله کله به رامنځته کیده.

په ډیر افسوس سره باید ووايو، چې اسلامي نړۍ په دې وروستیو کلونو کې نسبتاً یو لوی ارتداد سره مخ شو، چې له ټولو وړاندنیو ارتدادي حرکتونو څخه یې څاری نه لیدل کیده، د یوه وړاندوونکي طوفان په څیر راڅرګند شوی وو، داسې ډیر لږ خایونه او کورونه پاتې وو، چې له دې دردونکي حالت څخه په امن کې پاتې وي او دا وژونکي زهر ورسیدلي نه وي، ددې ارتدادي يرغل تر شا د اروپا سیاسي او فرهنگي فعالیت ډیر په زور او ځوګ سره په اسلامي هیوادونو کې راڅرګند شو او خپل ټول دعوتي پروګرامونه، مؤسسات او وسایل په کار واچوه، چې دغه ارتداد د رسول الله صلی الله علیه وسلم له وخت څخه تر ننه پورې یو بې څارې او لوی ارتداد دی.

د اسلامي شریعت په رڼا کې د ارتداد معنی

د ارتداد معنی داده چې یو مسلمان له خپل اصلي دین څخه بل دین ته واړوي، یا د یوې عقیدې پر ځای بله عقیده خپله کړي او یا په بل عبارت سره، ارتداد یعنی د رسول الله صلی الله علیه وسلم له راوړي دین څخه انکار کول.

مخکې که څوک مرتد کیده، نو بښکاره به د رسول الله صلی الله علیه وسلم له رسالت څخه انکار کاوه او د یهودیت یا عیسویت دین به یې ومانه او یا پوره الحاد او لادیني به یې اختیار کړ او له ټولو اسماني دینونو څخه به یې انکار وکړ، که چیرې مسیحیت یې ومانه، نو کلیسا یا (هیکل) ته به ننوت او که برهمني دین ته معتقد کیده، نو د بتانو منجاوري به یې کاوه، په هر حال ددوي اذتدار به له هیچا پټ نه پاتې کیده، بلکې ټولو مسلمانانو ته بښکاره معلوم و، چې نوموړی کس له اسلام څخه وتلی او کافر شوی دی، نو ځکه مسلمانان له دې پیښو څخه په خبرتیا له هغه سره اړیکې او خپلولې پرې کولې، مګر ډیرې کمې پیښې به د چا ارتداد له خلکو پټ پاتې شو، مګر نن ورځ نه کلیسا ته ورځي نه هم بتانو سجدی کوی او په ارتداد کې اخته شوي دي.

معاصر ارتداد (اوسني مرتدین)

اروپا یو ډول نوی فلسفه او دین ختیځ ته را وارد کړ، چې بنسټ یې له الله تعالی او ماوراء الطبیعت اشیاء څخه پر انکار کولو ولاړ و او له هغه فلسفې چې د اسلام له اساسي اصولو څخه و لکه: وحی، نبوت، آخرت او د نړۍ له ستر پیداوونکي څخه انکار وو او ورپسې مختلف نظریات په مختلفو موضوعګانو لکه: د ژوند او چاپیریال پیژندنه، اخلاق او ارواه پوهنه، فرهنگ، کلتور، سیاست، اقتصاد او نورو

نظرياتو په ډول يې را وړاندې کړل، چې ټول په يوه ټکي راڅرخيده، چې انسان يې يواځې د مادياتو له نظره تر بحث او څيړني لاندې نيول او هره څرگندونه چې انسان پورې به اړه درلوده، نو مادي توجه به ترې کاوه.

دغه سيکولر افکار او نظريات له خپریدو سره سم د مشرق اسلامي هيوادونو فکرونه تر يرغل او تاراک لاندې راوستل، چې له دې زهرجنو افکارو او ظاهري بنايست له امله په اسلامي ټولنه کې يې ننوتل، چې يو ډول نوي فکرونه، پروگرامونه او پروسې يې رامنځته کړې او په ډيرو مختلفو او پرمختللو وسايلو سره يې خپلې شومي موخي او په زهرو لړلي نظريات په خلکو کې وشيندل.

نو له همدې امله باسواده او روڼ انده خلک چې د علم او پوهې په گانه سمبال خلک وو، د غرب تر فکري يرغل لاندې راغلل او د ملگرتوب لاس يې ور وړاندې کړ او د هغوي په مفکورو (ايډيالوژيو) يې داسې ايمان راوړ، لکه يو مسلمان چې پر اسلام او يا يو عيسوي چې پر مسيحيت يې لري.

دغه ډله په دې افکارو دومره معتقد دي، چې په دې لاره کې د سرونو قرباني ته هم چمتو دي او خپل دغه لاره يوه سپيڅلې او مقدسه لاره بولي، خپل رهبران او ملگري په وياړ سره لمانځي او د هغوي ستاينه کوي او په خپلو ليکنو کې خلک دي ته رادعوت کوي او څوک چې ددوي مخالف وي، هغوي به يې سپک، ناپوهه او له تمدن نه وروسته پاتي بلل، يواځې خپل د فکر او لاره تمدن او علانيت لاره بلل او يواځې به له خپلو ملگرو او همفکرو سره يې دوستي او وروړولي پالل.

د بې ديني مذهب يا (سيکولريزم)

ددې مذهب اصليت څه شی دی؟

اگر که دوي پر خان دا نوم نه دی ايښی، مگر ددې مذهب له اساس او عقيدې څخه دا راڅرگنديږي، چې له قادر او قاهر ذالجلال رب څخه په انکار کولو ولاړ دی، دغه نظريه له مرگ څخه وروسته ژوند، جنت او دوزخ، ثواب او عذاب، نبوت او رسالت، اسماني دينونه او پر شرعي حدودو او احکاماتو هيڅ باور نه لري او دا عقیده نه لري، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وروستی پيغمبر او اطاعت يې په هر مسلمان، عاقل او بالغ واجب دی، چې د ټول انسانيت نيکمرغي او سرلوري او کاميابي يواځې د رسول الله صلی الله عليه وسلم په اطاعت او تابعدارې پورې خاص دی.

اسلام د کامياب او پرمختللي ژوند لپاره تر ټولو اوچت او کره قانون دی، چې د دنيا او اخرت پټ، عزت، نيکمرغي، سرلوري، برياليتوب په همدې دين کې رانغښتي دي، الله تعالی له اسلام څخه پرته نور يو دين هم نه مني، نو دا د (لاديني يا سيکولريزم) عقیده خو په هيڅ دليل سره نه مني.

الله تعالی فرمايي:

دنیا د انسان لپاره پيدا شوی، مگر انسان د الله تعالی عبادت لپاره پيدا شوی دی.

ویرجنه پی‌بښه

تر ټولو لویه او ویرجنه پی‌بښه داده، چې نن د اسلامي هیوادونو واګې د داسې کسانو په لاسونو کې دي، چې فکرونه یې په الحادي او لادیني زهرجنو نظریاتو خړوب شوي دي، غرب ته ډیر وفادار او نږدې خلک دي، په عقیدوي لحاظ ټول د غرب په فکر رنگ شوي دي، په مادیت او لادینیت کې له پولو هم اوبښتي دي، دوي په خپلو فعالیتونو کې سره توپیر لري، مګر په اهدافو، نظریاتو او ارتدادونو کې له یو بل نژدې دي.

زه په ډاګه وایم، چې دا یو ډیر لوی او اوږد مهاله ارتداد دی، چې اسلامي نړۍ له شرقه تر غربه تر خپل تاثیر لاندې راوستې دی، هیڅ یو ځای ترې په امن کې پاتې نه دی، کلي، کورونه، پوهنتونونه، مکتبونه، د پوهې او زده کړې مرکزونه له دې فکري یرغل څخه زیانمن شوي دي، داسې ډیری لږې کورنۍ به وي، چې په دې سیلاب کې لاهو شوی نه وي او یا ترې اغیزمن شوي نه وي.

که چېرې دغه، له الله تعالی نه منکرو او ملحدو (سکولرانو او دیموکراتانو) سره مخ شی او یا د دوي له پټو رازونو پرده پورته کړي، نو ډیر ژر به درښکاره شي، چې دوي نه ذوالجلال رب مني، نه د اخرت په ورځ ایمان لري، نه حساب کتاب مني، نه د ټول بشریت ستر لارښود محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم د یو ستر لارښود په توګه مني، نه قران عظیم الشان د ژوند د یوه پوره او کره قانون په توګه مني، په دوي کې تر ټولو بښه سړی هغه وي، چې وایي: (مونږ ددې عقایدو او پخوانیو کیسو په اړه هیڅ فکر نه کوو او نه کوم اهمیت ورته ورکوو).

هغه ناروغې چې درمنله نه لري!

له شک پرته ویلې شو، چې د ارتداد دغه وژونکې ناروغې او د بې دیني تخریبوونکې طوفان له ټولو وړانګاریو سره تر اوسه هم، مسلمانان د ناخبرې په درانه خوب ویده دي، ضمیرونه یې مړه او ذهنونه یې له مخالفت څخه وینخل شوي دي، ځکه څوک چې ددی ارتداد په دام کې راګیر شوي، هغه بیا هیڅکله د اسلام په خوند شوی نه دی او دوي کې داسې ژور کار کړې چې هیڅکله یې د کلیسا او جومات په لاره نه دي تللي او نه له اسلام څخه د سرغړونې او ارتداد له امله بل دین منلی، نو له همدې امله کورنۍ یې هم له ځانه نه لری کوي او نه نور مسلمان یې په مقابل کې عکس العمل ښکاره کوي، بلکې داسې ملحد انسانان د مسلمانانو په ټولنه کې بښه ازاډه او خپلواکه ژوند کوي او د خلکو تر منځ نفوذ هم لري، چې هیڅوک یې مخالفت او مخنیوی نه نشي کولی.

د اسلامي نړۍ تر ټولو لویه غمیزه همدا عصري ارتداد دی، چې ورځ تر بلې د پراخیدو په حال کې دی، چې له علماؤ څخه هم د مخنیوي او درملنې لاره ورکه کړی ده، مخکې به کله چې داسې کومه پی‌بښه رامنځته کیده، نو خلکو به ویل: (قضیه ولا اباحسن لها) ستونزه راپی‌بښه شوی، مګر ابوالحسن علي رضي الله عنه یې د حل لپاره نشته، مګر نن ددې ارتداد د درملنې په اړه زه وایم: (ردة ولا

ابابکر لها!) ارتداد راغلی، مگر د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په شان شخصیت ورته نشته!

پر دې باید خان پوه کړو، چې ددې غربي تاراک مخنیوی او د حل لاره یواځې په نظامي توګه نشي کیدای او نه د خلکو د پارولو، پاڅونونو او مظاهرو له لارې حل کیدای شي، ځکه له غوسې او شدت سره نه یواځې مخه یې نه نیول کيږي، بلکې نوره هم پراختیا ته یې لاره هوارېږي، کفر او ارتداد نور هم زور اخلي.

اسلام نه د عقیدوي محکمو او څیړنو پلوی کوی او نه زور زیاتي قبلوي، بلکې هر انسان یې خپلې خوبې او عمل ته پرېښي، چې کومه لاره خپلوي، ځکه ایمان د زړه او اعمالو او اقرار مجموعي ته وایي او د هر چا تر عقیدوي قوته پورې اړه لري، مگر د سرغړونې په صورت کې د دنیا او اخرت ذلت او رسوايي به یې په برخه وي.

اوس نو ددې ستونزو د حل یواځینې لاره په، قاطع تصمیم، صبر، استقامت او د مسلمان امت پر فکري او عملي کمزورتیا باندې ژور کار کولو کې دی، چې د اسلام او ایمان په اړه څومره شکوک او اندېښنې وراچول شوي وي، په ډیر حکمت، پوهې او زیرکتیا سره یې له ذهن څخه وویستل شي او د اسلام حقيقي مفهوم وروپېژندل شي.

په نړۍ کې د لادینیت د پرمختګ عوامل (د سیکولریزم ریښې) څه وجه وه، چې دغه نوی دین (سیکولریزم) (لادینیت) (له مذهب څخه ازادې) ډیر ژر په نړۍ کې خپور شو او ولې دغه په زهرو لړلې او ویجاړونکې مفکوره پر مسلمانانو یرغل وکړ؟ او څنګه ډیر ژر یې پر فکرونو او عقونو واکمن شو؟

ددې پوښتنو د کره ځوابولو لپاره ژوره څیړنه او پراخې مطالعې ته اړتیا ده، تر څو ددې نویو دینونو په حقایقو ځان او نور مسلمانان پوره خیر کړو، لنډه دا چې په نولسمه پېړۍ کې اسلامي نړۍ او مسلمانان د عقیدې، دعوت، علم او فکر له امله ډیر زیانمن شول او د کمزورتیا نښې پکې راپنکاره شوي وې، مګر اسلام هیڅکله نه کمزوري کيږي او نه یې په حقانیت کې څه کمی راځي، هره ورځ نړۍ او طبیعت ته یو نوی ژوند او روح وربښي.

اسلام تل سرلوری او اوچت وي، ددې مثال د لمر په شان دی، چې له پیدایښت یې ډیر کلونه کيږي، مګر زریښت نه لري، تل روښان، پوره او ځلیدونکی وي، ددې لمنځه تلل، د مسلمانانو په لمنځه تللو پورې تړلې دی، یعنی تر څو چې یوه کلمه ویونکی مسلمان په دنیا کې پاتې وي، نو الله تعالی به دا نړۍ نه ختموي، مګر نن ورځ مسلمان امت د علم او پوهې، د اختراع او نوښت، د فکر او عقل، د دعوت او بلنې، د سرښندنو او جهادونو په ډګر کې پاتې راغلی او مخ په خور او ناهیلې روان دی، ځکه دوي اسلام د یوه قانون او تګلارې په توګه په خپل ژوند کې عملي کړی نه وو، دوي اسلام د لمونځ او روژې تر پولې پېژندل، نو له همدې امله

مسلمانان په دې پېړۍ کې له ستونزو، کړاونو او ناخوالو سره مخ شول او د غلامۍ او ناچاري زولني يې په غاړو کې پريوتل.

مسلمانان په دې کې هم پاتې راغلل، چې د اسلام حقيقي معنى او د ژوند يوه سپېڅلې نمونه نړيوالو ته وړاندې کړي، تر څو خپلو ځوانانو او نړيوالو ته پرې استدلال وکولای شوو، بله دا چې له ځوان نسل سره د علماؤ، پوهانو، د فکر او عقل خاوندانو اړيکې ډيرې کمزورې شوي، ځوانان په خپل سر پرېښودل شول، چې هر څه وکړي، هر څه ووايي او هر څه ومني، چا يې مخه ونه نيوله، ددوي له زړونو او دماغو څخه غربي شيندل شوي افکار ونه ويستل شول او دا ډاډ يې ورنکړ، چې يواځې اسلام او قران تلپاتې قانون او د ټول بشريت د نيکمرغۍ او برياليتوب لامل دی.

د اسلام داسې غوټې ده چې هيڅکله نه رږږي، تل تروتازه او زرغونه وي، داسې باغ دی، چې که څومره گلان ترې وشوکوي، خزان پکې نه راځي، بلکې نور هم گلان او غوټې راټوکوي او د سيلانيانو د خوښۍ او سکون لامل گرځي.

زموږ ستر لارښود رسول الله صلى الله عليه وسلم د غوره اخلاقو، سپېڅلو عاداتو او کردارو يوه لويه معجزه ده، د ټولو قومونو لپاره پيغمبر او د ټول بشريت او ټولو پيرويو لپاره قائد او رهبر دی او اسلام يواځيني اسماني دين دی، چې د انسان له هر دور او هر نسل سره اوږده په اوږده حرکت کوي او د هغه د ژوند په هره برخه او هر پړاو کې څارنه کوي.

هو! دا سمه خبره ده، چې د ځوان نسل په فکري برخه کې هيڅ کار نه دی شوی، چې ددوي زبېځل شوي ذهنونه پرې خلاص شوي وای او د غرب د فکري يرغل په مقابل کې مبارزه او مقاومت کړی وای، ځکه د ټولني بنسټ او اساس بايد پر ايمان، سپېڅلي عقيدې او معنوي ارزښتونو ولاړ وي.

نوی توکم پر دې پوهول شوي نه دي، چې اوسني غربي بلاک د تمدن، بيان، فکر او مذهب ازادې، د حقوق، مساواتو، پرمختگ او داسې نور غور زير نومونه د يوی غولوونکې وسيلې په توگه کاروي، بلکې د غوره اخلاقو، حقيقي سرلورې، پرمختگ او تمدن يواځيني سرچينه د انبياء عليهم السلام تعليمات او دينونه دي، چې يواځې ددې سپېڅلو اهدافو او عصري اسبابو له يو ځای کولو سره کولای شو يو پرمختللي او له اصولو سره برابر تمدن رامنځته کړو.

دی حالاتو نه په گټې اخيستو سره اروپا په اسلامي نړۍ له نويو فکرونو، فلسفو، نظرياتو او پروگرامونو سره په ډير شدت او سختي سره يرغل وکړ، دغه په زهرو لړلي فکرونه د اروپايي فلاسفو د کوښښو او ستړياو پايله وه، چې په ډير زيرکتيا او پوهې سره پلان شوي وو، دومره ژور کار يې کړی و، چې ټولو خلکو دا فکر کاوه، چې د انسان د ټول کوښښ، څيرني، تصور، خيال او علم وروستي پايله همدا ده او بس، له دې وړاندې د انسان ذهن عاجزه دی، سره له دې چې ددې علمونو، فکرونو او فلسفو اساس په گمان، توهم او اټکلياتو ولاړ وو او له دې وړاندې بل

څه حقيقت يې نه درلود، ډير لږ به يې له صحيح تجربو او عملي ليدلورو سره برابر وو. (1)

دا ډول فلسفې او نظريات په حقيقت کې د حق او باطل، عقلياتو او ناپوهي و سره گډ واقعيتونه هم وو، مگر په دې ټولو کې شاعرانه خيالات موجود وو.

تاسې داسې فکر مه کوئ، چې شعري تصورات او خيالات يواځې په قافيه او بيت کې وي، بلکې په علمي او فلسفي برخو کې هم وي، په ډير تاسف سره بايد ووايم، چې دا ټولې فلسفې له اروپا څخه شرقي خمکو ته د يو فاتح او سالار په ډول راننوتل او په ډير شوق او جذبې ټول مشرق د زړه له کومې اروپايي فکر واردونکو فاتحانو ته بڼه راغلاست ووايه او د هغوي اطاعت لپاره لاس په نامه ودریدل، چې په دوي کې باسواده او تعليم يافته ډله تر ټولو وړاندي په لومړي صف کې ودریدل، البته ددوي اکثريت په ناپوهي، جهالت او له دې افکارو د ناخبرتيا له امله منلي وو، مگر ځينو له پوهې، شعور او حقيقت موندلو سره بيا هم ورته غاړه کيښودل.

هر چا به چې دپته ته غاړه کيښوده او يا ددوي پر نظرياتو يې ايمان راوړ، نو دومره به ترې متاثره کيده، چې د برياليتوب، پرمختگ، عزت او سرلوري يواځيني لامل به همدا نظريات گڼل، چې هر څوک دې بايد ددوي په شان پر دې فاسدو عقيدو ايمان راوړي او ددوي اهداف خپل شعار وگرځوي.

هو! ارتداد او له دين نه بغاوت، له همدې لارې په اسلامي هيوادونو کې خپور شو، ډير په خفي او پټه توگه، پرته له دې چې څوک پرې پوه شي، دا نظريات د خمکي لاندې مزل کاوه، چې نه پلاران کوم مخالفت وکړ، نه روزونکي او د فکر او پوهې خاوندان دې لوري ته د پام وړ اقدام وکړ، ځکه دا ارتداد ډير په ارام د پوهې، علم، تمدن، ټکنالوژي او نوي عصري نصابونو له لارې راننوتې وو، دوي نه د کليسا له لارې دپته راغلل او نه د کوم نوي معبد له لارې دې ارتداد ته راننوتل او نه د چا په مخکې يې سجده وکړه، ځکه په وړاندنيو پيړيو کې ارتداد همدې ته ويل کيده، چې څوک کليسا، معبد او يا بت خاني ته ننوځي او له اسلام څخه بڼکاره بغاوت وکړي او په همدې ډول به هغه مرتد او له اسلامه خارج گڼل کيده، مگر دلته په دې نوي ارتداد کې ددې معبودانو هيڅ يو هم نه بڼکاري، له ځانه خبر نه وي او له اسلام څخه وتلي وي.

منافقت او له دين نه بغاوت (الحاد)

لکه څنگه چې وړاندې مو يادونه وکړه، مخکې به مرتدين مکمل له اسلام څخه ځانونه خالي گڼل او هيڅ تړاو به يې ورسره نه درلوده او يوي نوي ټولني او عقيدې پورې به يې ځان منسوبوه او دا عقيدوي بدلون به يې په ډير جرئت او

¹ په وروستيو پيړيو کې د اروپا او غربي نړۍ علمي او تکنیکي پرمختگونه ددې لامل شوي، ترڅو ساده لوحه خلک گومان وکړي، چې پرمختگ يواځې ددوي په لورو زده پورې تړلی دی.

افتخار سره ښکاره کاوه او خپلو ټولو مشکلاتو او ستونزو لپاره د حل لاره یواځې په همدې نوي مذهب (سیکولریزم) کې لیده، نور یې نه غوښتل چې په اسلام کې پاتې شي، مگر نن ورځ داسې نه ده، ننې مرتدین خپلې ټولې اړیکې له اسلام څخه پرې کړې، مگر دا نه غواړي چې د مسلمانانو له ټولني څخه هم ځان جدا کړي. په حقیقت کې یواځې اسلامي ټولنه ده، چې له کلکې عقیدې او عملي ژوند څخه پرته پکې پاتې کیدل هیڅ امکان نه لري، سره له دې، بیا هم دا ډول خلک د مسلمانانو په منځ کې ځانونه ځای کړي او په ډیر ډاډ او ارامې ژوند کوي، تر دې چې د خلکو اعتماد یې هم ترلاسه کړی دی او د اسلام له ټولو حقوقو څخه برخمن دی، یقیناً چې په اسلامي تاریخ کې داسې ارتداد هیڅ ځای نه لري.

د جاهلیت شخړی او نژادي بدبینی

غربي افکار له یوې خوا عقیدوي مقدسات او اخلاقي پولې تر برید لاندې نیسي او له بلې خوا د جاهلیت او ناپوهي احساسات راپاروي او خلک یو ځل بیا د تورو تیارو په لوري راکاږي او اسلام دا ډول احساسات په پوره توګه ردوي او هیڅوک تر نژادي پولو او ژبني محدودیتونو پورې یې نه رالندوي، مګر غریبان او د هغوي لارویان بیا وحدت د وطن پرستي، ملتونو او نژادونو په اساس ګڼي او د جاهلیت له دې ټولو تعصباتو څخه دفاع کوي او په دې لاره کې جنګیږي، همدا ژبني او نژادي تعصبات د ژوند په ټولو برخو اغیزه اچوي او تر برید لاندې یې نیسي.

نو له همدې لارې د نژاد پرستي حس د خپل نفوذ او قوت له امله په ټولو مذاهبو کې ریښې زغلوي، کله چې دا حس پر ټولني منګولي ښکې کړي، نو خلک او ټولني رالاندې کوي او د پیغمبرانو کوښښونه، دعوتونه او اسلامي عقیدې چې د بشریت د سرلورې، بریالیتوب او نیکمرغی لپاره یې راوړي دي او هغوي یې د جهالت له تورو تیارو څخه د رڼا په لور رایستلي دي، ټول له خاورو سره خاوري کوي او د خالق او مخلوق ترمنځ اړیکه پرې کوي.

هو! بیا همدا د جاهلیت حس دومره پراختیا ومومي، تر دې چې د ژوند په ټولو برخو کې واکمن شي او دین د عبادت یوه برخه او د رواج په ډول وګرځوي، چې په پایله کې نړۍ په مختلفو عقیدوي او جګړیزو ډلو وویشي، هغه واحد امت چې الله تعالی یې په اړه فرمایي: (وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ) یقیناً دا

سناسي امت یو متحد امت دی او زه ستاسې رب یم له ما څخه وویرېږئ.

داسې امت دوي غواړي په ډلو او ټپلو وویشي.

اسلام ولې له دې تعصباتو سره مبارزه کوي؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم پرته له کوم حکمت او مصلحت څخه له خپل ټول قوت سره ددې تعصباتو د مخنیوي لپاره په مبارزه لاس پورې کړ او د هغه

زیاتیدو لارې یې په شدت سره بندي کړی، ځکه داسې یو نړیوال او متحد دین له دې تعصباتو سره هیڅکله پاتې کیدای نشي، که چېرې اسلامي کتابونو او سرچینو ته خیر شوو، ډیر داسې دلایل مو مخې راځي، چې دا ډول تعصبات یې محکوم کړی او په ډیری سختي سره یې رد کړی دی او اسلام خپله بیزاري ترې اعلان کړی دی.

که د اسلامي نړۍ تاریخ په هر اړخیزه توګه تعصبي او سیاسي برخه یې تر مطالعې لاندې ونیسو، نو ښکاره به شي، چې د جاهلیت دا ډول تعصبات د بشریت د فساد او بربادې لوی لامل دی، ځکه انسان دې لپاره نړۍ ته راغلی دی، چې په عقیدوي لحاظ له ټولو انسانانو څخه یو متحد امت رامنځته کړي او ټول بشریت تر یوې قیادت لاندې، یو داسې قوت او لښکر ترې جوړ کړي، چې پر الله تعالی ایمان او له یو بل سره پر مینې او محبت ولاړ وي، که چېرې رښتیا د انسانانو موخه همدا وي، نو د ازغڼو بوټو پر ځای د امنیت او آرامې گلبن وکړي او د ټولو انسانانو ترمنځ د مینې او الفت فضا رامنځته کړي او خپلو منځو کې یې دومره سره خواره کړي، چې هر یو یې د بل په درد دردمند شي او د بل په غم غمجن شي او هیڅکله د تعصب پولې ته نژدې نشي، تل دا کوښښ به کوي، چې ددې نوم (تعصب) اثر لمنځه یوسي.

په اسلامي هیوادونو کې نژادي شخړی

په ډیر افسوس سره چې اسلامي نړۍ د رسول الله صلی الله علیه وسلم د شپې او ورځې ۲۳ کالو مشکلاتو، کړاونو او زحمتونو پایله وه، چې د اروپا د سیاسي او فرهنګي یرغل له امله ددې پر ځای چې د جاهلیت د نژاد پرستو په وړاندې مبارزه وکړي، د زړه له کومې یې ومنل، ځانونه یې وپایلل او غربي فکر یې د یوې عقیدې او تگلارې په توګه ومانه.

نن ورځ په اسلامي هیوادونو کې مختلف ملتونه او توکمونو ددې زهرجنو او نجسو افکارو د پرمختیا او بیا راژوندي کولو په کوښښ کې دي، چې د اسلام سپیڅلي دین یې له وړاندې ډیر سخت تردید کړی وو او ټول هغه پوچ افکار چې غرب یې خپروول غوښتل لمنځه وړي وو او داسې یې نابود کړي وو، چې ترننه یې هیڅ نښې او نښانې هم نه ښکاریده.

تر ټولو لویه اندیښنه داده، چې ځینې پریوتې او ذلیلې عناصر د نژادي روحياتو د بیا راژندي کولو او د جاهلیت د شعارونو په خپرولو کې ډیر فعالیتونه کوي او دا خبره دومره په زور او ځور سره کوي، گویا دوي غواړي، چې د جاهلیت د زمانې بت پرستي بیرته راژوندی کړي او یو نوی رنگ ورکړي.

اسلام د (جاهلیت) له کلمې سره دومره نفرت او حساسیت لري، چې د کفر او شرک نومونه یې ورته ورکړي دي، د رسول الله صلی الله علیه وسلم له زمانې څخه وړاندې دور ته د جاهلیت زمانه ویل کیده، چا به یې له ډیره غمه نشو یادولی، مګر نن ورځ یې غرب خپلي جاهلان په ډیر ویاړ او افتخار سره یادوي او

هر ملت غواړي، چې خان له رڼا او پوهې څخه د تورو تيارو او جهالت (د جهالت د تمدن) په لور روان کړي.

هغه جهالت چې د اسلام مبارک دين له هغې څخه خلاصون ته نعمت ويلي دی او مسلمانانو ته يې لارښوونه کړی، چې ددې نعمت شکر پر خای کړي.

الله تعالی فرمايي: (وَأذْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ فُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ

بِعِمَّتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا) ال عمران ۱۰۳

او پر تاسې د الله تعالی هغه نعمت یاد کړئ، چې کله تاسې دښمنان وئ، نو ستاسې د زړونو تر منځ يې محبت واچوه، ددې نعمت په برکت تاسې سره وروڼه وگرځيدئ او له دې وړاندې تاسې د اور يوي څنډې کې وئ، نو الله تعالی تاسې ترې خلاص کړئ.

بل خای الله تعالی فرمايي:

(بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) (الحجرات ۱۷)

بلکې الله تعالی پر تاسې احسان کړی، چې تاسې ته د ايمان په لوري هدايت کړی دی، که چېرې يې تاسې ريښتوني.

بل خای الله تعالی فرمايي: (هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ

الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ) الحديد ۹

الله تعالی هغه ذات دی، چې نازل کړی يې دی، پر خپل بنده، ښکاره ایتونه، دی لپاره چې تاسې له تيارو څخه د رڼا په لور راوباسي او يقينا الله تعالی پر تاسې مهربانه او رحم کوونکی ذات دی.

د جاهليت په مقابل کې د يوه مسلمان دنده

دلته دي خبرې ته پام را اړوو، چې هر مسلمان بايد د پخواني او اوسني جاهليت په وړاندې ډيره سخته کرکه او دښمني ولري او تر ټولو زياتو نفرت لرونکو شیانو کې يې وشماري او په ټوله معنی خان او ټولنه ترې وساتي.

ايا کله له يو داسې کس سره مخ شوي ياست، چې نوی له زندانه راخلاص شوي وي او د زندان هغه دردونه، کړاوونه، کړيکي، زولني، زنجيرونه، عذابونه او زړيروې وريادوي، ډير سخت نارامه کيږي، ايا ليدلې مو نه ده، چې کله يو کس له وژونکي ناروغې څخه راخلاص شوي وي، کله چې هغه د خپلې ناروغې ورځي رايادوي، څومره غمجن کيږي او رنگ يې نور هم خرابيږي؟ او هغه کس مو ليدلې دی، چې د شپې وپرونکی خوب وويني، کله چې بېرته راويښ شي او هغه هبیتاک تصوير يې ذهن ته راشي، چې هيڅ حقيقت نه لري، هسې يو خيال وي، نو څومره به خوشاله شي، چې الحمدلله چې رښتيا نه وو.

طبيعي خبره ده، که کوم زنداني ازاد شي، هيڅکله د زندان د شپو ورځو په يادولو نه خوشاليږي او افتخار پرې نه کوي او هغه ناروغ چې له وژونکي ناروغې څخه

راخلاص شوي وي، له ناروغی سرټکوي او له هغو دردونو څخه شکایت کوي، چې مخکې پرې تیر شوي وي او هغه په خوب کې ویریدونکی کس هیڅ نه خوښوي، چې کاشکې دا خوب دی ریبښتیا وای، نو څومره د حیرانتیا او تعجب خبره ده، چې یو کس د جهالت له تورو تیارو څخه چې د دنیا او اخرت بدبختي ورپورې تړلې وه، برې موندلای وي او روغ راوتې وي، ایا بیا هم دا غوښتنه کوي، چې بیرته هماغه تورو تیارو دور ته وروگرځي؟

ایا همداسې نه ده، چې کله څوک هغه وپروونکی حالت په یاد کړي او په زړه کې یې نفرت پیدا شي؟! او د الله تعالی شکر وباسي، چې الحمدلله له دې دردونکی حالت څخه ورته خلاصون وبابښه او د رڼا او پوهې په لور یې راوویسته.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: (ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ، وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُغْدَفَ فِي النَّارِ) رواه البخاري

درې داسې خویونه دي، چې په هر چا کې وي، هغه د ایمان خوند ځنکلی شي، یو دا چې الله تعالی او د هغه رسول ده ته له هر چانه ډیر خوښ وي، بل دا چې هر چا سره چې ملګرتوب کوي، یواځې د الله تعالی د رضا لپاره ورسره وکړي او بل دا چې کفر ته ورګرځیدل، دومره بد وګڼي، لکه څوک چې اور ته غورځیدل بده ګڼي. الله تعالی په قران کریم کې د جاهلیت د مشرانو او سرلارو ډیره بدې بیان کړې فرمایي: (وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ (41) وَأَتَّبَعْنَاهُمْ فِي

هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ) القصص ۴۱-۴۲

هغوي مو مشران وګرځول، چې د اور په لوري دعوت کول، د هغوي به د قیامت په ورځ هیڅ مرسته نه کېږي او پر هغوي مو په دنیا او اخرت کې لعنت کړی دی هغوي له ډیرو بدو خلکو څخه دي.

بل ځای کې فرمایي: (وَمَا أَمْرٌ فَرِعُونَ بِرِشِيدٍ (97) يَتَقَدَّمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ

وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ— وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ بِئْسَ الرَّفْدُ الْمَرْفُودُ) هود ۹۸

او د فرعون کار سم نه و، فرعون به د قیامت په ورځ د خپل قوم مشر وي او اور ته به داخل کړي شي، ډیر بد ځای دی چې دوي ننوتل (دوزخ ته) او په دنیا او اخرت کې به ورپسې لعنت وشي، ډیره بده ورکړه ده، چې دوي ته ورکړل شو (لعنت).

په اسلامي هیوادونو کې د جاهلیت د زمانې تاثرات

په ډیر تاسف سره باید ووايو، چې نن ورځ اکثره اسلامي هیوادونه او مسلمان ملتونه د غرب د فکري استعمار تر تاثیر لاندې راغلي دي او له اسلام څخه وړاندې د جاهلیت زمانه لمانځي او هغه پخواني ناروا رواجونه او عادات بیرته

راژوندي کوي او دا کوبښن کوي، چې د جاهليت له مشرانو او پاچاهانو څخه د تاريخي شخصيتونو او مفکرينو په نامه يادونه وکړي، ددوي په اند د جاهليت زمانه يوه طلايي دوره وه چې اسلام دغه هيوادونه او ملتونه ترې محرومه کړي دي.

درنو لوستونکو لږ فکر وکړئ! او د انصاف نه کار واخلئ، چې ايا دا ډول انگيرنه او فکر د طبيعت خلاف نه دی؟ ايا دا ډول غلط استدلال له اسلام څخه د ناخبرتيا او ناپوهي دليل نه دی؟ ايا دا د پيغمبر عليه السلام په سپيڅلي حريم کې بې احترامې نه ده؟

رښتيا چې هم دا ډول فکرونه ددې ښکاروندوي کوي، چې د کفر او جهالت بدي او قباحت مکمل له زړونو وتلی نه دی، کفر ورته هيڅ کفر نه ښکاري او جهل ورته جهل نه ښکاري.

حقيقت دا دي چې داسې بې بنسټه او بې بنياده خبرې له خولي څخه راووي، چې له يوه دينداره مسلمان نه يې هيڅکله تمه نه کيږي، د انسان زړه لږزوي او په ويره کې يې اچوي، داسې نه چې ددغه زهرجنو افکارو له امله د اسلام او ايمان له سپيڅلي نعمت څخه بې برخې نشم او د قادر رب د قهر او غضب وړ ونه ګرځم، دنيا او اخرت به مې برباد شي.

الله تعالی په قران کې فرمايي: (لَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ) سورت هود ۱۱۳.

د هغه کسانو په لور ميلان مه کوئ، چې ظلم يې کړی، چې تاسې ته به هم اور در ورسې او له الله تعالی پرته تاسې لپاره دوست نشته بيا به له تاسې سره مرسته ونه شي.

په دين او اخلاقو کې بې غوري

له کومو خبرو چې پورته يادونه وشوه، له هغې پرته يوه بله فتنه چې اسلامي نړۍ پرې اخته شوی دی، هغه دا دی چې مسلمانان نن ورځ د مادياتو او غربي تمدن د لاسته راوړو لپاره دومره کوبښن کوي، چې د دين او اخلاقو له ټولو پولو څخه پر تيرېدلو هم دريغ نه کوي، په بله معنی دوي دنيا د اخرت په بدل کې غوره کړی دی، د دنيا پر ژوند غوليدلي او د شيطان او خواهشاتو په جال کې راګير دي، د همدې انحراف او بې لارې له امله ماده پرست او هوسا غوښتونکی خلک په ګناهونو، فحشاؤ، فسادونو، شرابونو او زناګانو کې ډير په تيزي اخته شوي دي، د اسلام ټول حدودو يې مات کړي دي او له خپل رب څخه بغاوت يې اعلان کړی دی، دوي له اسلام سره هيڅ اړيکه نه لري او يا دا چې اسماني احکامات هسې پخواني کيسې او خبرې بولي، د خپل ژوند د يو قانون او تګلارې په توګه يې نه مني. له دې فکر څخه موږ ته دا خبره راڅرګنديږي، چې دوي د اسلام له حقايقو او سپيڅلو احکامو څخه هيڅ خبر نه دي او له اسلام څخه مکمل پردي شوي دي.

په اسلامي نړۍ کې د جاهليت ځپونکي څپي

د اسلامي نړۍ دې دردونکي حالت ته په کتو ويلې شو، چې د جاهليت له شور او ځوگ څخه ډکې څپې دومره هبیتناکه دي، چې ټوله اسلامي هيوادونه يې په بې ځاري توگه تر تهديد لاندې راوستي دي، ځکه اسلامي نړۍ له دې وړاندې داسې يوی قضیې سره مخ شوی نه و، مصیبت دا دي چې دې لوی خطر ته ډیر لږ خلک متوجه دي، دوي باید ددې وژونکي او وحشتناک طوفان په مقابل کې خپل ټول استعدادونه، قوتونه او وړتیاوې په کار واچوي او د مبارزې ډگر ته را ووځي.

که تیر تاریخ ته یوه کتنه وکړو، نو راڅرگندېږي چې په اسلامي نړۍ د بې دیني او الحاد (سیکولریزم) دغه طوفان د یوناني فلسفې له لارې یرغل کړی دی، په هماغه وخت کې د اسلامي فکر پوهان، له علم او پوهې څخه غني اشخاص، پیاوړي او په دیني احکامو کې پرمختللي علماء ددوي په مقابل کې د مبارزې او مقاومت میدان ته راووتل، کله چې د (باطنیه) او (ملاحده) فتنې د مسلمانانو په منځ کې سر راښکاره کړ، نو د علم او حکمت په زغرو او وسلو سمبال علماء د دلایلو میدان ته راودانگل، د علمي دلایلو او منطقي ځوابونو جگړه پیل شوه او غربي الحادي نظریات یې په نطفه کې ځنځی او غابڼ ماتوونکي ځوابونه یې ورکړل.

په هر حال اسلامي نړۍ په هغه وخت کې په علمي او عقلي لحاظ دومره قوي وو، چې د گمراهیو، فتنو او بې دیني په مقابل کې مقاومت لپاره پوره چمتو وو او کولې یې شول، چې د پیل ځای یې وروستی ځای وگرځوي او ساه اخیستلو ته یې پرېنږدي.

ننې ستونزه

اوسمهال تر ټولو مهمه مسئله داده، چې اسلامي عبادات، اخلاق او شعائر په لوی خطر کې قرار لري او د پردیو کلتور، عادات او رواجونه مخ په ډیریدو دي، اگر که ددی مخنیوی ضرور ده، مگر له دې ټولو زیات مهم لادادی چې د دین بنسټونه او اساسات (شعائر الله) په خطر کې واقع دي، نن ورځ د ایمان او کفر خبره د بحث وړ دی، د الحاد او د توحید موضوع ښکاره کول پکار دي، بله دا چې ایا اسلامي نړۍ په اسلامي اصولو به همداسې پاتې شي او که اسلام به ترې ختم شي؟ اوسني اصلی جگړه د اسلام او غربي فلسفې او مادیاتو جگړه، د ایمان او د فولاد، د شریعت او شهوانیت د حزب الرحمن او حزب الشیطان ترمنځ جگړه ده، چې غربي ښکیلاک او استعمارگر به دغه جگړه په مختلفو بڼو پرمخ بیايي لکه: د غربي فکر کتابونو، مجلو، مقالاتو او ورځپاڼو څپرول، ځوانان د مینې او عشق په نامه په زنا او فحاشي کې اخته کول، په نوی باسواده طبقه کې مادي او غربي تعلیم رواجول، د اسلامي له سپیڅلیو احکامو او ارشاداتو څخه هغوی لری ساتل او هېڅ ارزښت ورته نه ورکول، اسلامي مقدسات او شعائر ورته بې مفهومه ښکاره کول،

د دیني علم او علماؤ سپک گڼل او داسې نور هلاکوونکي عادات راڅرگندی شوي دي.

زما په نظر دا وروستي جگړه ده، چې د اسلام او لادینیت (سکولریزم) تر منځ پیل شوی، په دې اوږدمهاله جگړه وخت کې ایا بریالیتوب او کامیابي به د اسلام وي او که د ماده پرستانو او بی دینانو؟! دې پوښتنو ته په راتلونکو پاڼو کې ځواب ورکړل شي.

په اوسني وخت کې تر ټولو لوی جهاد!!

ای مخلصو مجاهدینو او ای سرښندنکو دعوتگرانو! د نن ورځې تر ټولو لوی او اړین جهاد دادی، چې ددی فتنو او زهرجنو افکارو مخه ونیول شي، اسلام ته تر ټولو لوی خدمت دا دی، چې د نوي ځوان او پاسواده نسل وینځل شوي ذهنونه، د اسلام، عقیدې، رسول الله صلی الله علیه وسلم د رسالت او حقانیت او اسلامي نظام په اړه مطمئن کړئ، د ادمن ځوابونه ورکړئ او ټول هغه شکونه او شبهات چې ځوان یې تر یرغل لاندې نیولي لمنځه یوسي، په فکري او فرهنگي لحاظ اسلامي تربیت ورکړئ او په اسلام کې یې مکمل داخل کړئ او د ټولو هغو افکارو، تصوراتو او خیالاتو په مقابل کې د جگړې لپاره راپاسئ، چې د خلکو په زړونو او عقلمونو کې ځای نیولي او په ذهنونو یې واکمن شوي دي او د هغې پر ځای اسلامي فکر او تصور ورکړئ او ایماني احساسات یې راپاروی.

محترم وروڼو! پوره یوه پېړۍ تیرېږي، چې اروپا زموږ ځوانان ښکار کړی او فکرونه یې تخریب کړی، د هغوي په ذهنونو کې یې د ارتداد، الحاد، په غیبو، اخرت او قیامت د نه ایمان لرلو تخم شیندلی او د خپلو سیکولر، سیاسي او اقتصادي نظامونو په لوري یې رابولي، مگر دلته یو څه اندازه مونږ هم بی توجهي کړی او له خپلو ځوانانو غافل شوي یو او پر هماغو پخوانیو علمي ذخیرو، اسلوبو او تگلارو مو بسنه کړی او له نویو اختراعاتو، تولیداتو او علمي څیړنو د وخت د اړتیا سره سم مو گامونه نه دي پورته کړي، ددې پر وړاندې مو صحیح او له دین سره سم قواعد نه دي کیښودلي، په دې ټولو کې له موږ څخه غفلت او بی پروایي شوی دی او تر اوسه پر دې نه یو توانیدلي چې د سیکولریزم او نور غربي وارداتي فلسفي پوره تر څېړنې او تنقید لاندې ونیسو، تر څو منفي او مثبت اړخونه یې د ټولو خلکو پر مخ څرگند شي، چې ساده لوحه او ناپوه خلک پرې تیر ونه ووځي.

بله دا چې زموږ اکثره وختونه په بی ځایه بحثونو او مناقشو کې تیرېږي، د همدې مسوولیتونو د نه احساسولو له امله زموږ اسلامي نړۍ د غرب غیږې ته پرېوت، د ایمان او سپیڅلي عقیدې بنسټونه مو په تزلزل کې شو.

نن ورځ د اسلامي هیوادونو واک د هغو نااهلو کسانو په لاسونو کې دی چې د ایمان او اسلامي عقیدې سره یې هیڅ اړیکې نشته، د اسلام او مسلمانانو په اړه پوره بی ارزښته او بی احساسه دي، یواځې له دې امله یوه اړیکه یې له

مسلمانانو سره شته، چې هغوي هم له همدې ملت څخه دي، د همدې ملت په غېره کې راولوی شوي دي او د هغوي سياسي او اقتصادي گټې يې دی ته اړ باسي، چې خان بايد د خلکو په منځ کې مسلمان بڼکاره کړي.

خو کاشکې چې دا مسئله يواځې د باسوادو او محصلينو پورې خاص وای، مگر په ډير تاسف سره بايد ووايم چې داسې نه وو، بلکې د بې ديني غربي افکار، عادات، رواجونه د ادبياتو، بڼوونې او روزنې، کلتور او رسنيو له لارې په ټولو خلکو کې نفوذ کړی دی او ټول مسلمانان يې سخت زيانمن کړي دي، زه دا ويره لرم چې هغه ورځ رانشي، چې د مسلمانانو اړيکې مکمل د اسلام څخه پرې شي.

د ايمان په لوري بيرته راگرځيدل

په اوسني وخت کې د اسلامي نړۍ ډير ضرورت دا دی، چې نوی او عصري دعوت پيل شي او ددې نوی دعوت اساسي موخه به دا وي:

راځي چې نوی د ايمان په لور وگرځو

مگر يواځې پر دې شعار بسنه نه کوي، بلکې بايد پريکنده تصميم ونيسو او داسې فکر وکړو، چې په کومه موثره او دقيقه طريقه باسواده، پر حالاتو واکمن او نوی نسل د اسلام غېرې ته راوگرځوو، د غرب د نوي فکري يرغلونو له غلامي او محکوميت څخه يې راخلاص کړو او هغوي د اسلامي ژوند له سپيڅليو اهدافو سره اشنا کړو، د اسلام دېمنان په خپلو نويو او پرمختللو وسايلو سره په نړيواله سطحه پلانونه او پروگرامونه برابرې، تر څو خلکو ته اسلام کم رنگه او وروسته پاتې دين معرفي کړي او مسلمانان ترې زړه بدې کړي، بايد خپل ځوانان او باسواده ډله له دې ټولو پروگرامونو څخه خبر کړو او د اسلام برم شان او شوکت وروپيژنو.

مخلصو، مصلحو او فعالو دعوتگرانو ته اړتيا

پورتنیو موخو ته د رسيدو لپاره، نن ورځ اسلامي نړۍ مخلصو دعوتگرانو ته ډيره زياته اړتيا لري، داسې علماء چې خپل شخصي اغراض پکې ونه پالي، خپل ټول ژوند او استعدادونه دې دعوت لپاره وقف کړي، داسې علماء چې شهرت، چوکې او مشري ونه غواړي، زرونه يې له حسد، کينې او دېمنې څخه پاکه او د پراخې سينې خاوندان وي، يواځينې موخه يې ټول امت ته خپل دعوت رسول وي، له نورو څخه تمه ونه لري، بلکې په دې لاره کې خپل خان وخت او مال ولگوي، له هيڅ يوې ډلې ټپلې سره د چوکې د لاسته راوړلو لپاره کوښښ ونه کړي، خپلو فعاليتونو او کوښښونو سره خلکو ته دا ثابته کړي، چې ددوي اهداف له نورو معاصرو سياسي حرکتونو او قدرت طلبو څخه ډير اوچت او سپيڅلي دي، ددوي شعار بايد اخلاص وي او له هر ډول ځانځاني، تعصب او کرکې څخه لری وي.

علمي او فرهنگي مرکزونو ته اړتيا

له پورتنیو وړاندیزونو څخه پرته لازمه ده، چې دې موخو ته د رسیدو لپاره نوي علمي، تربیتي او فرهنگي مرکزونه فعال شي، تر څو په ډیر ښه ترتیب سره نوي نسل ته اسلامي مطالب او مسایل وړاندې شي، د غرب له تراشل شوي نظریاتو او اهدافو څخه یې خبر کړي، چې ځینې یې د مطالعې له لارې او ډیرې یې له چاپیریال څخه د متاثره کیدو له امله پری مین شوي دي او د اسلام حقیقي معنی او مفهوم د هغوي زړونو ته ورکوز کړي، ټول هغه زهري او وژونکي مواد ترې ختم او د اسلام د یوه پکې بله کړي.

هو! مونږ د نړۍ په ټولو برخو کې همداسې علماؤ او داعیانو ته اړتیا لرو، چې په دې حساس پړاو کې فعاله ونډه ولري، په دې اړه زه په ښکاره دا وایم، چې د ژوند په یوه شیبه کې هم له هغې ډلې څخه نه وم، چې د دین او سیاست په جداوالي قایل دي او نه له هغو کسانو یم، چې په هره زمانه کې د اسلام داسې تفسیر کوي، چې د هغې زمانې له هرې کفرې او غیر اسلامي نظامونو سره برابري او موافقت ولري او چې د هرې ټولني د تقاضاو او غوښتنو سره سم جوړ جاري ولري او نه د هغو کسانو له ډلې څخه یم، چې سیاست یې دومره بدې شي، چې د (الشجرة الملعونة فی القرآن) اطلاق پرې کوي.

بلکې حقیقت دا دي، چې زه د هغو کسانو په لومړي کتار کې ځای لرم، چې موخه یې د مسلمانانو تر منځ د یو سالم سیاسي بصیرت او یو پیاوړی رهبریت رامنځته کول دي، تر څو په راتلونکې کې د امت واک او تربیت په غاړه واخلي، د هغو کسانو په عقیده یم، چې هغوي وايي، تر څو واک او قدرت له دین سره نه وي او د نظام اساس او بنسټ په اسلام سره ولاړ نه وي، هیڅکله یوه اسلامي ټولنه او دین ته وفاداره اشخاص نشو روزلې، ان شالله د ژوند تر وروستې سلگې پورې به ددې فکر او نظریې د بریالیتوب لپاره کوښښ وکړم او خلک به په خپل ټول قوت سره دې لوري ته رابللم.

البته د پام وړ خبره دا ده، چې له کومې نقطې څخه باید پیل وکړو؟ او د کار طریقه به مو څه ډول وي؟ دیني حکمتونه او پر دین صحیح پوهیدل، وړاندې وروسته کول یې څه عواقب رامنځته کوي؟ او اوسني حالات له مور څخه څه غوښتنې لري؟؟

تیرې تجربې او لاسته راوړنې

تر اوسه پورې زموږ ټول کوښښونه د سازمانونو او حرکتونو پر جوړولو ددې لپاره مصرف شو، چې ټول خلک مسلمانان، ځوان نسل او مسئولین اسلامي احکامو ته ژمن او معتقد دي او د مظلومو مسلمانانو په حال به دردمند کيږي او اقلا پر فرائضو خو به عمل کوي، مگر په حقیقت کې موضوع په مکمله توګه بل ډول ده، زما اټکل ناسم وو، که د خلکو حالاتو ته خیر شو، نو ایمانونه یې ډیر

کمزوري او اخلاقي فساد پکې سخت زور اخیستی، په ډیر افسوس سره باید ووايم، چې دوي پخپله هم دې نیمگړتیاو ته متوجه نه دي.

په همدې ترتیب زموږ تعلیم یافته ځوانان د غربي ایډیالیزم (فکري جگړې) او اسلام ضدو افکارو تر تاثیر لاندې راغلل او پر وړاندې یې تسلیم شول، په مقابل کې یې خپل اسلامي شخصیت له لاسه ورکړل او د اسلام د سپیڅلو قوانینو او ارشاداتو په وړاندې پاڅون وکړ او په دې لټه کې شول، چې څنگه همدا وارد شوي زهرجن افکار خپلو سیمو او ټولنو ته کاپي کړي.

اگر که په دوي کې ځینې نرمزاجه او په تدریجي ډول کار کوي او ځینې یې سخت دریځ او د زور زیاتي له لارې غواړي پرمختگ وکړي، مگر د ټولو موخه یوه ده.

د باسواده نسل په وړاندې د دیني علماؤ دریځ

دیني علماء په عمومي توگه په دوه ډول دی.

یوه هغه ډله ده، چې په تعلیم یافته ځوانانو ډیر تيزي او سخت دریځي کوي، له عواملو پرته یې د کفر ټاپه پر تندي ورته لگوي او له هغوي څخه سخت نفرت او بیزاري ښکاره کوي، پرته له دې چې تحقیق او څیړنې وکړي، پټ رازونه او منفي اړخونه یې برملا کړي او هغه لږ ایمان چې د هغوي په زړونو کې ځای نیولی، نور هم پیاوړي کړي، د دیني او اسلامي تربیت لاندې یې وروزي، پرته له دې چې په دنیوي مادیاتو پورې وتړل شي، حقیقي اسلام په لور راوبلل شي، د حکیمانه نصیحتونو په واسطه ناهیلې زړونه یې بیرته راوغوړوي، هیلې او اومیدونه پکې رازرغونه کړي، مشکوک او مخدوش ذهنونه یې د اسلام په رڼو اوږو وویځي.

دغه ډله په دې عقیده نه ده، چې ځوانان باید له علماؤ، پوهانو، د فکر او عقل له خاوندانو سره کینول شي، د هغوي په لوري رادعوت شي، تر څو د هغوي له فکر، تگلاری او مسیر څخه رنگ واخلي او خپل اسلام د غربي نصاب پر ځای د اسلامي نصاب له لارې زده کړي.

او د دویمې ډلې موقف له اولې ډلې څخه پوره بدل دی، دوي د تعلیم یافته خلکو سره اړیکې نیسي، د هغوي په خوښیو او خپگان کې ځانونه شریک بولي، هر ډول مرستې له هغوي سره روا کښي، مگر دیني امورو کې مکمل بې توجه او بې باکه دي.

نوموړی ډله له فعالو دیني وگړو، مؤثرو داعیانو او له اسلامي غیرت څخه محروم شوي دي، سره له دې چې له ځوان نسل سره هر ډول مرستې کوي، مگر په اصلاحی برخه کې هیڅ د پاور کار نه دی کړی.

په ډیرې اندیښنې سره باید ووايو، چې نن ورځ په اسلامي نړۍ کې هغه خلک ډیر کم پیدا کيږي، چې زړونه یې په دې ځوان او په مختلفو غربي میکروبیونو ناروغ مسلمان باندې وسوزي او د یو هوښیار طبیب په توگه یې درملنه وکړي، په ډیر پوهې او حکمت سره هغوي د دین په لوري راوبلي، داسې احساس په ډیرو لږو خلکو کې شته.

هو! د همدې مخلصو او رب پالونکو داعيانو د نه شتون له امله ده، چې زموږ غرب خپلې او د غريزې په وياړوس كېر خلك ورځ تر بلې له اسلام څخه لرې كېږي او له دين څخه د ناشنابې په مرض اخته كېږي، تر ټولو لوى مصيبت دادى، چې زموږ هغه دينداره ډله ددې پر ځاى چې زموږ ناروغه ځوانان ځان ته رادعوت كړي، برعكس نور يې هم له ځانه لرې كوي او له ځانه يې شري، سپكې سپورې ورته وايي، نو ځكه دوي ترې متنفره كېږي او خپلې اړيكې ورسره پرې كوي، چې له امله يې دين سره هم علاقه كمېږي.

پاتې شول هغه افراد چې د واک او قدرت په نشو مست په چوكيو ناست دي، هغوي هم ددې غربي شويو ځوانانو د دردونو درملنه نه كوي، په حقيقت كې ددوي دواړو ډلو دا ډول تعامل له عصري او غربي تعليم خپلو سره له حقيالونكو علماؤ او داعيانو سره دښمني نوره هم زياتوي، ځكه د انسان طبيعت داسې دى، چې كله هغه دنيا پرسته وي، نو كه څوك ورسره په دنياوي مسايلو كې رقابت كوي، نو هغه يې دښمن دى، كه د چوكي لاسته راوړل يې مقصد وي، نو خپل مخالف لورې هېڅ كله زغملې نشي او كه د خواهشاتو او لذتونو غلام وي، نو هيڅوك له ځانه سره نشي يو ځاى كولاى.

مقصدي او مهمه ډله

اسلامي نړۍ نن ورځ هغې ډلې ته ډير زيات ضرورت لري، چې له هر ډول طمع او توقع څخه پاكه او خپل ټول استعدادونه او فكرونه د دعوت او اسلامي مبارزې په لاره كې لگوي، د دنيا ټولول، چوكي او واک ځان او ملگرو لپاره نه غواړي، كوښښ وكړي، چې خپرونو، پروگرامونو، بحثونو، گټورو كتابونو، مجلو او مقالو په خپرولو سره د ځوانانو شكوك او شبهات لمنځه يوسي، چې د غربي كلتور او فرهنگ، يا زمونږه د غفلت او بې پروايي، له نيوې اخلاقو، تقوى او ديني ماحول څخه د لړۍ والي له امله په دوي كې پيدا شوي دي او دوي يې تر يرغل لاندې نيولي، ټول لمنځه يوسي.

د تاريخ په رڼا كې د حقيالونكې ډلې اهميت

تير تاريخ موږ ته دا ثابته كړې، چې همدا ډله د اسلام لپاره پوره خدمت كړى، چې له هغې نه يو هم د بني اميه د كورني اصلاح شوي مثال عمر بن عبدالعزيز وړاندې كولاى شو، چې هغه خپله وعده او مسوليت د اسلام په اړه پر ځاى كړه او همدارنگه د مغول پادشاه په وخت كې (جلال الدين اكبر) د اكبر شاه په نوم تکرار شو.

هغه وخت چې هندوستان څلور پېرې د اسلام په سپيڅلي غيږه كې تيره كړى وه، اكبر شاه غوښته چې بيرته يې د جاهليت په لورې راوگرځوي، مگر د (شيخ احمد سرهندي) په شان شخصيت چې مشهور په (امام رباني مجدد الف ثاني) سره وو،

په مقابل کې يې پاڅون وکړ، په ډير حکمت، پوهې او تدبير سره د حکومت دى اقدام ته بدلون ورکړ او په تدريج سره مسير يې د اسلام په لوري راوگرځاوه. د همدې شخصيت او د شاگرانو د پرلپسې زيارونو او کړاوونو پايله وه، چې وروسته يو تقوادر، مجاهد او نیک پادشاه (اورنگ زيب عالمگير) يې قدرت ته ورساوه، چې دده کارنامې هم اسلامي تاريخ ته يو نوى بنايست وربښلى دى.

هغه دنده چې په عملي کولو کې يې بايد ځنډ ونشي

مخکنيو وړانديزونو ته په پام سره زموږ د ټولو دنده ډيره زياته خطرناکه ده او بايد د هغې په ترسره کولو کې هيڅ ځنډ او غفلت ونشي، ځکه د اسلامي نړۍ کره اولادونه او ډيرې حساسې برخې د ارتداد او بې ديني په ډوبوونکې سيلاب کې راگير شوي دي او اخلاقي او معنوي ارزښتونه، مقدسات او نواميس يې تر سختو گوزارونو او يرغلونو لاندې نيولي دي.

داسې نه چې زموږ د بې پروايي او ناپامې له امله خپله اسلامي نړۍ چې زموږ ثروت او دارايي ده له لاسه ورکړو، چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د تعليماتو او ارشاداتو او د سرښندنکو مجاهدينو په قربانيو او کوښښونو لاسته راغلى ضايع کړو.

په پاى کې تاکيدا وصيت کوم، چې په دين باندې دردمند خلک دى همدې موضوع ته خاصه پاملرنه وکړي، څومره چې امکان لري په پوهې، تدبير، کلک عزم او پاک نيت سره د عمل ډگر ته راودانگي او اسلامي نړۍ له دې افته خلاص کړي.

د لومړي برخې پاى

دوهمه برخه:

د مسلمانو ځوانانو لپاره نصيحتونه او لارښوونې
د علامه سيد ابو الحسن الندوي رحمه الله

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين و خاتم النبيين
محمد وعلى آله وصحبه اجمعين.

اما بعد:

محترمه لوستونكيه! دغه رساله د الشيخ ندوي رحمه الله له كتابونو، مقالو، ويناو
او مباحثو څخه راټول شوي دي، په دې رساله كې گټوري لارښوونې او نصيحتونه
نوي نسل مسلمانو ځوانانو لپاره راغونډ شوي دي، تر څو په خپلو اعمالو، ژوند
او كړورو كې اخلاص پيدا كړي او له دې لارې د خپل ژوند مسير وټاكي او د غرب
د شومو اهدافو بڼكار نشي، خان او ټولني ته ځنگه خلاصون ترې وركولای شي،
همدارنگه د يو ځوان مسؤليتونه او اهداف په گوته كوي.

د قران کریم لوستونکی ته!
د کتاب لیکوال د انسان شخصیت جوړونې په اړه پوره تجربه لري، چې اکثره له قراني نصوصو څخه تری استفاده کوي،
د یو ځوان لپاره لازمه ده، چې د خپلې وسعې پورې ځان په قران کریم کې مشغوله کړي او هره ورځ تر خپلې وسې تلاوت دی کوي، مگر څومره چې زیاته وي هومره بڼه دی، له قران کریم څخه دی خوند اخلي، په ایټونو کې دی سوچ او تدبیر کوي، مگر له قران کریم څخه د گټې اخیستو او ژورې پوهیدلو لپاره لومړی باید عربي ژبه زده کړي، چې مستقیماً د تلاوت کولو سره په معنی او مفهوم د قران پوه شي، که چېرې عربي ژبه یې زده نه وي او په معناگانو یې نه پوهیږي، نو د قرانکریم لنډو ترجمو او تفاسیرو ته دی مراجعه وکړي او له دی لارې ځان په قراني احکامو پوره پوه کړي، ځکه په قران کې د تدبیر او فهم ترلاسه کولو لپاره اسانه لاره همدا ده، مگر د تفسیرونو مطالعه لږ ډیر وخت ته اړتیا لري، چې له دی سره به د پوهې ډیرې دروازی پرې خلاصی شي، د الله تعالی حمد، ثناء او شکر دی پر ځای کړي، چې د قران عظیم الشان د تلاوت توفیق یې ورکړ.
په لویو تفاسیرو کې ځینې اوږده بحثونه او تفصیلي ځایونه هم شته، خو په هغه کې ځان مه مصروفوه،

وصلی الله علی محمد واله وسلم اجمعین
اللهم الحقنا لما تحب وترضی.